

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Kateřinou Štěpánovou, Ph.D., ve věci

žalobkyně: **H. K.**
zastoupena Mgr. Ondřejem Zaorálkem, advokátem
sídlem Kpt. Vajdy 3046/2, 700 30 Ostrava

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 20. 12. 2021, č. j. X, o invalidním důchodu,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Specifikace věci

1. Podstatou věci, je nesouhlas žalobkyně se změnou posouzení stupně její invalidity s dosavadního prvního stupně na invaliditu stupně druhého, protože se žalobkyně domnívá, že dosahuje invalidity třetího stupně.

2. Konkrétně se žalobkyně domáhá přezkumu v záhlaví specifikovaného rozhodnutí, jímž žalovaná Česká správa sociálního zabezpečení zamítla její námitky a potvrdila své rozhodnutí ze dne 17. 9. 2021, č. j. X, jímž se podle § 56 odst. 1 písm. e) a podle § 41 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), od 1. 12. 2020 zvyšuje žalobkyni výše invalidního důchodu pro invaliditu prvního stupně na invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně, neboť podle posudku pracoviště České správy sociálního zabezpečení (dále jen „ČSSZ“) Ostrava, oddělení posudkové služby ze dne 23. 7. 2021, poklesla žalobkyni z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pracovní schopnost o 55%.

II. Relevantní skutková zjištění

3. V roce 2020 byl žalobkyni s účinností od 13. 8. 2019 přiznán invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně.
4. Dne 8. 3. 2021 podala žalobkyně žádost o změnu výše invalidního důchodu.
5. Dne 26. 4. 2021 byl posouzen zdravotní stav žalobkyně lékařem Okresní správy sociálního zabezpečení (dále jen „OSSZ“) Ostrava se závěrem, že u ní jde nadále o invaliditu prvního stupně podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění a stanovil pokles pracovní schopnosti žalobkyně v rozsahu výši 45% (dle kapitoly V, položky 4c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity, dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“). Na základě tohoto posudkového hodnocení rozhodla žalovaná ze dne 8. 6. 2021 tak, že žalobkyni nadále náleží invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně.
6. Proti uvedenému rozhodnutí podala žalobkyně námitky. V řízení o námitkách přezkoumal zdravotní stav žalobkyně lékař ČSSZ Ostrava dne 23. 7. 2021, podle jehož posudku rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně bylo postižení uvedené v kapitole V, položce 4c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro které stanovil míru poklesu pracovní schopnosti ve výši 45%. Vzhledem k dalšímu postižení zdravotního stavu žalobkyně podle § 3 odst. 1 citované vyhlášky zvýšil tuto hodnotu o 10% na celkových 55%. Vznik druhého stupně invalidity stanovil ode dne 1. 12. 2020. Žalovaná tedy rozhodnutím ze dne 17. 9. 2021 změnila své rozhodnutí ze dne 8. 6. 2021 tak, že od 1. 12. 2020 zvýšila žalobkyni výši invalidního důchodu pro invaliditu prvního stupně na invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně.
7. Proti rozhodnutí ze dne 17. 9. 2021 podala žalobkyně opětovně námitky, přičemž v řízení o těchto námitkách přezkoumal její zdravotní stav lékař ČSSZ Ostrava dne 25. 11. 2021, resp. dne 9. 12. 2021, kdy vydal opravný posudek k posudku ze dne 25. 11. 2021. Dle závěrů posudku lékaře ČSSZ Ostrava rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně bylo postižení uvedené v kapitole XIII, oddílu E, položce 1c přílohy k o posuzování invalidity, pro které stanovil míru poklesu pracovní schopnosti ve výši 40%. Vzhledem k vlivu zdravotního postižení žalobkyně na schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti nebo na schopnost rekvalifikace zvýšil lékař podle § 3 odst. 2 citované vyhlášky

hodnotu 40% o 10% na celkových 50%. Vznik druhého stupně invalidity stanovil ode dne 1. 12. 2020.

8. Následně o těchto námitkách žalobkyně rozhodla žalovaná žalobou napadeným rozhodnutím.

III. Žaloba

9. Žalobou doručenou zdejšímu soudu dne 14. 2. 2022 žalobkyně namítala, že jí nebyl přiznán invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně. Posudkový lékař posoudil její zdravotní stav nedostatečně. Na jednání před posudkovým lékařem nebyla přizvána, a proto si nemohl učinit odpovídající představu o jejím zdravotním stavu.
10. Dále žalobkyně poukázala na svůj neustále se zhoršující zdravotní stav. Dlouhodobě trpí bolestmi dolních končetin, které vyústily prasknutím Achillovy šlachy v roce 2018. Trpí polyneuropatií, psychickými problémy, má výhřez ploténky, problémy s krční a hrudní páteří. Nevydrží déle sedět ani stát.

IV. Stanovisko žalované

11. Ve vyjádření ze dne 24. 2. 2022 žalovaná navrhovala odmítnutí žaloby žalobkyně pro nepřípustnost dle § 46 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), neboť žalobkyně nevyčerpala řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem [§ 68 písm. a) s.ř.s.]. Žalovaná je toho názoru, že žalobkyně svou žalobou napadá rozhodnutí ze dne 17. 9. 2021, č. j. X, přičemž se jedná o prvostupňové rozhodnutí.

V. Replika žalobkyně

12. Vyjádřením ze dne 24. 6. 2022 ustanovený právní zástupce žalobkyně doplnil, že proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 17. 9. 2021, č. j. X, uplatnila žalobkyně v zákonem stanovené lhůtě podáním datovaným dne 13. 10. 2021 námitky, které však byly rozhodnutím žalované ze dne 20. 12. 2021, č. j. X, zamítnuty, a to s odůvodněním, že žalobkyně nesplňuje podmínky pro vznik invalidity třetího stupně. Proti rozhodnutí žalované ze dne 20. 12. 2021, č. j. X, podala žalobkyně v zákonem stanovené lhůtě správní žalobu.
13. Žalobkyně též tvrdila, že pokles její pracovní schopnosti je natolik významný, že odůvodňuje konstatování splnění podmínek pro přiznání invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně. Její celkový zdravotní stav nebyl posouzen komplexně na základě úplné zdravotnické dokumentace a s přihlédnutím ke všem žalobkyní tvrzeným obtížím. Žalobkyně tvrdila, že posouzení jejího zdravotního stavu bylo neúplné, nekomplexní a nepřesvědčivé, a tedy že neúplný, nekomplexní a nepřesvědčivý, a proto i nepřezkoumatelný je i výsledek tohoto posouzení.
14. Špatný fyzický zdravotní stav žalobkyně se ve velké míře negativně promítá i do jejího již špatného psychického stavu, když žalobkyně trpí středně těžkou depresivní poruchou. Dle žalobkyně v dřívějších posudcích byla jako rozhodující příčina dlouhodobě

nepříznivého zdravotního stavu určena středně těžká depresivní porucha, zatímco v posudku ze dne 25. 11. 2021 lékař ČSSZ Ostrava určil, že rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně je bolestivý syndrom bederní páteře s chronickým biradikulárním kořenovým syndromem L5, s poruchou dynamiky na podkladě degenerativních změn, se středně těžkou převážně senzitivní polyneuropatií DKK. S ohledem na výše uvedené „měla být takto původně určená rozhodující příčina zohledněna v rámci nového posouzení zdravotního stavu žalobkyně a bodového hodnocení poklesu pracovní schopnosti žalobkyně komplexně a v mnohem významnější míře, než se ve skutečnosti stalo“.

VI. Jednání soudu

15. U jednání soudu dne 1. 7. 2022 žalobkyně setrvala na závěrech ohledně jejího nepříznivého zdravotního stavu a domáhala se přiznání invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně. Ani k výzvě soudu nebylo upřesněno, v čem konkrétně spatřuje nekomplexní, nepřesvědčivé a nepřezkoumatelné posudkové závěry.
16. Žalobkyně ve svém účastnickém výslechu uvedla, že její zdravotní stav se začal zhoršovat v roce 2009. V roce 2015 byla propuštěna z pošty a následně se prohloubily psychické problémy. Její zdravotní problémy jsou komplexní a přetrvávají, nemůže chodit do schodů, kleknout si či dřepnout. Žalobkyně sdělila, že asi od roku 2015 pravidelně dochází k MUDr. P., psychiatři; v posledním období byla dávka léků snížena asi na polovinu.
17. U jednání soudu byl k žádosti žalobkyně vyslechnut jako svědek R. K., manžel žalobkyně, který uvedl, že jeho manželka nezvládá prostou chůzi, musí ji všude vozit. Nezvládá stát či dlouho pracovat. Doma manžel vaří, uklízí, chodí do obchodu, protože manželka toho není schopna.

VII. Posouzení věci krajským soudem

18. Krajský soud poté, co zjistil, že žaloba byla podána včas v souladu s ustanovením § 72 odst. 1 s.ř.s., přezkoumal napadené rozhodnutí v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s.ř.s. v mezích žalobních bodů.
19. **Dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.**
20. Předně musí krajský soud uvést, že se z procesního hlediska neztotožňuje s názorem žalované, že žaloba žalobkyně by měla být odmítnuta pro její nepřipustnost podle § 46 odst. 1 písm. d) s.ř.s.
21. Žalobkyně sice ve své žalobě, která byla osobně doručena Krajskému soudu v Ostravě dne 14. 2. 2022, uvedla, že „rozhodnutím ČSSZ ze dne 20. 12. 2021 č. j. X mi nebyl přiznán ID 3. stupně“ a závěrem své žaloby, že „rozhodnutí ČSSZ Ostrava č. j. X se ruší“. Žalobkyně tedy uvedla datum 20. 12. 2021, kdy bylo vydáno námitkové rozhodnutí

žalované č. j. X, a č. j. X, což je číslo jednací prvostupňového rozhodnutí žalované ze dne 17. 9. 2021.

22. Na výzvu soudu, nechť žalobkyně doloží rozhodnutí, které žalobou napadá, žalobkyně doručila námitkové rozhodnutí ze dne 20. 12. 2021, č. j. X.
23. S ohledem na výše uvedené krajský soud nemá pochybnosti o tom, že žalobkyně svou žalobou napadá právě rozhodnutí žalované ze dne 20. 12. 2021.
24. Krajský soud dále co do meritorního posouzení žaloby nejprve shrnuje relevantní právní úpravu dopadající na souzenou věc.
25. Podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35%.
26. Podle § 39 odst. 2 téhož zákona, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla a) nejméně o 35%, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.
27. Soud předesílá, že rozhodnutí správního orgánu o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Podle § 8 odst. 9 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (dále jen „zákon o OPSZ“), zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely námitkového řízení posuzuje ČSSZ, a podle § 4 odst. 2 zákona o OPSZ, pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění je posuzuje Ministerstvo práce a sociálních věcí; za tím účelem Ministerstvo práce a sociálních věcí zřizuje jako své orgány posudkové komise. Při přezkumu dotčených rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudků, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti.
28. Posudek posudkové komise MPSV pak soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s.ř.s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá pak v tom, aby se posudková komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila. Jelikož žalovaná rozhoduje o nároku na invalidní důchod, příp. o změně tohoto nároku či jeho odnětí v dvouinstančním řízení, jsou zejména na její rozhodnutí v námitkovém řízení kladeny nároky na jasnost, srozumitelnost a úplnost odůvodnění (viz například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2011, č. j. 6 Ads 99/2011 - 43).
29. Náležitosti posudku přitom upravuje v § 7 vyhláška o posuzování invalidity. Posudek o invaliditě musí obsahovat mimo formálních náležitostí rovněž 1) účel posouzení, 2) datum posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, 3)

výčet rozhodujících podkladů o zdravotním stavu pojištěnce, z nichž orgán sociálního zabezpečení vycházel při posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, 4) skutková zjištění, ke kterým orgán sociálního zabezpečení dospěl při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, 5) výsledek posouzení zdravotního stavu a míru poklesu pracovní schopnosti se stanovením, zda se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, 6) procentní míru poklesu pracovní schopnosti, 7) stupeň invalidity, 8) den vzniku invalidity, resp. den změny stupně invalidity nebo den zániku invalidity, 9) odůvodnění výsledku posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti a 10) tzv. pracovní rekomandaci (to pouze, jde-li o invaliditu prvního či druhého stupně), tedy doporučení stran vhodného druhu práce, kterou je pojištěnec schopen při svém zdravotním postižení vykonávat (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2012, č. j. 4 Ads 19/2012 - 18).

30. Jelikož rozhodnutí soudu v daném případě, kdy se jedná o dávku důchodového pojištění podmíněnou nepříznivým zdravotním stavem občana a jeho dochovanou pracovní schopností, je závislé především na odborném lékařském posouzení, jak již bylo konstatováno shora, vyžádal krajský soud odborný lékařský posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (dále jen „PK MPSV ČR“) v Ostravě, která je k podání tohoto posudku povolána přímo ze zákona podle § 4 odst. 2 zákona o OPSZ.
31. Z jeho obsahu vyplývá, že posudková komise jednala a rozhodovala v řádném složení, za přítomnosti specialistky s odborností neurologie, tedy lékařky z oboru nemoci, která je dominantní v dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu žalobkyně. Posudek má všechny shora uvedené náležitosti a splňuje podmínku úplnosti a přesvědčivosti, posudková komise se vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi a své posudkové závěry náležitě a srozumitelně odůvodnila a posudek nevzbuzuje žádné pochyby. Posudek se vyjádřil i k otázce pracovní rekomandace žalobkyně a její schopnosti pracovat jako technickohospodářský pracovník za respektování specifických podmínek.
32. Z posudku krajský soud zjistil, že vycházela při jeho vypracování z celé zdravotní dokumentace praktické lékařky MUDr. P. J., z lékařských nálezů uvedených na str. 2 posudku a žalobkyní doložených aktuálních lékařských zpráv.
33. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles její pracovní schopnosti k datu vydání žalobou napadeného rozhodnutí 20. 12. 2021 je podle posudkové komise bolestivý syndrom páteře s chronickým radikulárním kořenovým syndromem L5, s poruchou dynamiky na podkladě degenerativních změn, se středně těžkou převážně senzitivní polyneuropatií DKK, což je zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII, oddílu E, položce 1c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které posudková komise stanovila míru poklesu pracovní schopnosti z rozmezí 30-40% na horní hranici, tj. 40 % s ohledem na ostatní zdokumentované onemocnění a toto navýšila o 10% vzhledem k nepříznivému vlivu onemocnění na dosavadní profese (tzv. „náročnosti povolání“) na celkových 50%.
34. Pokles pracovní schopnosti u žalobkyně činil 50% a tento závěr jednoznačně vyplývá z citovaného posudku PK MPSV ČR, o jehož úplnosti, správnosti a přesvědčivosti nemá krajský soud důvodu pochybovat. Posudková komise posuzovala zdravotní stav

žalobkyně ve složení z posudkového lékaře a dalšího lékaře – neurologa, tedy lékaře z oboru nemoci, která je uznávána jako dominantní v dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu žalobkyně.

35. Posudková komise svým posudkovým závěrem hodnotila zdravotní stav žalobkyně totožně jako lékař ČSSZ Ostrava v jeho posudku ze dne 25. 11. 2021, ve znění opravného posudku ze dne 9. 2. 2021. Posudková komise se vyjádřila i ke změně co do rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Za tuto již nepovažuje depresivní poruchu, neboť dle dostupné zdravotnické dokumentace je psychický stav žalobkyně stabilizovaný, bez výkyvů při zavedené medikaci.
36. Citovaný závěr koresponduje i s tvrzením žalobkyně, která sama u jednání připustila, že pravidelně dochází k lékařce z oboru psychiatrie a v posledním období jí dávka léků byla snížena asi na polovinu.
37. Již výše bylo nastíněno, že správní soud si nemůže učinit úsudek o otázce posouzení míry poklesu pracovní schopnosti a stanovení dne vzniku invalidity sám, stejně tak si tento úsudek nemůže udělat sama žalobkyně či její právní zástupce. Je třeba dále zdůraznit, že posouzení pořaditelnosti zdravotního stavu žalobkyně pod korespondující ustanovení vyhlášky, tzn. zhodnocení zdravotního stavu, určení rozhodujícího zdravotního postižení a přepočet procentní míry poklesu pracovní schopnosti, soud neprovádí, protože jde právě o ten typ odborné úvahy, již soud, který nedisponuje potřebnými medicínskými znalostmi z oboru posudkového lékařství, nečiní sám, ale vychází z důkazu posudkem příslušné posudkové komise. Při objektivním hodnocení zdravotního stavu žalobkyně posudkovou komisí pro účely přiznání invalidního důchodu nelze brát v úvahu to, že žalobkyně svá zdravotní postižení subjektivně vnímá jako těžší nebo že by je zařadila do jiné kapitoly přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., než jak je vyhodnotili a zařadili posudkoví lékaři (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2018 č. j. 6 Ads 23/2018-37).
38. Žalobkyně u ústního jednání dne 1. 7. 2022 nikterak netvrdila, že by diagnostický souhrn onemocnění v posudku posudkové komise na str. 2 byl nekompletní nebo že by jí bylo známo další vážnější onemocnění, kterým trpí, než ta která jsou uvedena v předmětném posudku.
39. Dle názoru krajského soudu posudek PK MPSV ČR byl vypracován pro účely tohoto přezkumného soudního řízení dostatečně přesvědčivě a úplně.
40. Jelikož žalobkyně k datu 20. 12. 2021 neplnila zákonné podmínky invalidity třetího stupně podle § 39 odst. 2 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., ale plnila podmínky invalidity druhého stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) téhož zákona, žalovaná tudíž nepochybila, když napadeným rozhodnutím zamítla námitky žalobkyně a potvrdila své rozhodnutí ze dne 17. 9. 2021.

VIII. Závěr a náklady řízení

41. Krajský soud na základě shora uvedeného dospěl k závěru, že žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, proto žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
42. Žádnému z účastníků nebylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobkyně v řízení úspěšná nebyla a žalovaná na jejich náhradu nárok ze zákona nemá (§ 60 odst. 2 s.ř.s. a § 118d zákona č. 582/1991 Sb., v platném znění).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je možno podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel nebo jeho zástupce nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.

Ostrava 1. července 2022

JUDr. Kateřina Štěpánová, Ph.D.
samosoudkyně